

ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครู
ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์
Knowledge and Attitudes about Gender Equality Affecting Communication
of Secondary School Teachers Under Phitsanulok-Uttaradit Secondary
Educational Service Area Office

อุษณีย์ มากประยูร¹ และ จักกพ พานิช^{1*}
Usanee Makprayoon and Jakpop Panich

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Faculty of Management Sciences Uttaradit Rajabhat University

* Corresponding author e-mail: grupree22@gmail.com

Received: 04/01/2023 Revised: 08/05/2023 Accepted: 24/05/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร และสร้างสมการพยากรณ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปร ผลการวิจัยด้านความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ พบว่า ประเด็นที่ครูมีความรู้มากที่สุด คือ เพศกำเนิด หมายถึง เพศที่ธรรมชาติให้มาแต่กำเนิด ถูกระบุไว้เมื่อแรกเกิด โดยใช้อวัยวะเพศเป็นตัวกำหนด ด้านทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ พบว่า ประเด็นที่ครูมีทัศนคติมากที่สุด คือ ทั้งลูกชายและลูกสาวควรมีความเท่าเทียมในสิทธิ หน้าที่ โอกาสทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ด้านการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ พบว่า ประเด็นที่ครูมีการสื่อสารมากที่สุด คือ การนำประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศมาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพราะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การท้องไม่พร้อม และการกลั่นแกล้งกัน ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้และทัศนคติกับการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูมีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้กับการสื่อสารของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนทัศนคติกับการสื่อสารของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญ .01 สำหรับการทดสอบการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติกับการสื่อสารของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่า R-square = 0.746 และเมื่อนำสมการในการพยากรณ์การสื่อสารของครู พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ

คำสำคัญ : การสื่อสาร ความเสมอภาคทางเพศ ครู

Abstract

The purpose of this research was to study knowledge and attitudes about gender equality affecting communication of secondary school teachers under Phitsanulok-Uttaradit Secondary Educational Service Area Office. A sample group of 340 people was randomly stratified by proportional stratification. Collect data using a questionnaire. Data were analyzed by descriptive statistics using frequency, percentage, mean and standard deviation distributions. Pearson's correlation coefficient was used to find the relationship between 2 variables and to construct a predictive equation using Multiple Regression Analysis to analyze the influence of the variables. The results of the research on gender equality knowledge revealed that the issue that teachers were most knowledgeable about was gender at birth. was identified at birth by using the genitals Regarding the attitude towards gender equality, it was found that the issue that teachers had the most attitude on was that both sons and daughters should have equality in rights, duties, educational opportunities, economy and society. The most common communication is to bring gender equality issues into teaching because it prevents sexual harassment. sexual harassment unprepared pregnancy bullying each other As for the results of the hypothesis test, it was found that teachers' knowledge and attitudes and communication about gender equality were related. There was a high correlation between knowledge and teacher communication at the .01 significance level, while attitude and teacher communication had a low correlation at the .01 significance level for the multiple regression analysis test. It was found that there was a high relationship between knowledge and attitude with teacher communication at the significance level of .05 and R square =0.746. The knowledge that affected the communication of secondary school teachers the most was knowledge about gender equality.

Keywords: Communication, Gender Equality, Teachers

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความเท่าเทียมทางเพศและการสร้างความเสมอภาคทางเพศเป็นแนวทางหลักของการพัฒนาในระดับสากล ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ลงนามในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573 ซึ่งกำหนดให้สิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศเป็นหัวใจหลักของการดำเนินการพัฒนาในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อที่ 5 (องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน ประจำประเทศไทย, 2563) ปัจจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ที่ระบุความหมายของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศอย่างชัดเจน ครอบคลุมถึงบุคคลที่ให้ความคุ้มครองแก่เพศหญิง เพศชาย และกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ให้มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในการที่จะดำรงสถานะอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเท่าเทียมกัน มีโอกาสเหมือนกัน (จิตรภรณ์ วันสพงศ์ และปิยะวรรณ แก้วศรี, 2563)

แต่อย่างไรก็ดี หากมองในบริบทของประเทศไทยแล้ว การจะยอมรับความแตกต่างระหว่างเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ค่อนข้างลำบาก เพราะสังคมไทยส่วนใหญ่ยังยึดติดกับความคิดแบบทวิเพศและผู้ชายเป็นใหญ่ การยอมรับผู้หญิงในด้านความสามารถทางด้านต่างๆ นั้น นอกจากจะใช้กฎหมายเป็นหลักประกันแล้วยังต้องมีกลไก และผู้คอยกำกับติดตาม ตลอดจนต้องแก้ปัญหาจากระดับเล็กที่สุด นั่นคือ กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคม ผ่านการเลี้ยงดูในครัวเรือน ผ่านระบบการศึกษาที่มุ่งสร้างความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ (กรกิต ชุ่มกรานต์ และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของวิทิต มันทาภรณ์ ผู้เชี่ยวชาญอิสระของสหประชาชาติด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อ

ส่งเสริมสิทธิและความเสมอภาคของกลุ่มความหลากหลายทางเพศว่า ควรมีการส่งเสริมความเท่าเทียม และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นผ่านการศึกษา นโยบายด้านการศึกษารัฐต้องสอดแทรกความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ความหลากหลายทางเพศเข้าไปในหลักสูตรของเด็กนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ แก่สังคม ทั้งนี้จะต้องมีการฝึกอบรมครูอาจารย์เพื่อให้เข้าใจ และสามารถถ่ายทอดความเข้าใจมุมมองเรื่องเพศ ได้อย่างถูกต้อง (จิรา ทองกระจาย, 2562)

จากการศึกษากฎหมาย และนโยบายด้านการศึกษาของไทย พบว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับเรื่องเพศวิถีในสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันใน วัยรุ่น พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษา และการดำเนินการของสถานศึกษาในการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 ที่ระบุให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถี ศึกษา และทักษะชีวิตให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยมีเนื้อหาที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลาย และความเสมอภาคทางเพศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการปรับปรุงเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับเพศวิถีศึกษา และความหลากหลายทางเพศในหนังสือเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจะมีอายุระหว่าง 10-19 ปี ถือว่าเป็นกลุ่มวัยรุ่นตามการแบ่งขอบเขตอายุ ของวัยรุ่นที่องค์การอนามัยโลกกำหนด เป็นวัยที่อยู่ระหว่างวัยเด็กและผู้ใหญ่ (ประกายรัตน์ ภัทรธิดา, 2560) วัยนี้จะเป็นกลุ่มวัยที่มีเอกลักษณ์ และภาวะสับสนในเอกลักษณ์ การรู้จักและการยอมรับตนเองจึงเป็นปัญหา สำคัญของวัยรุ่น ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนให้ทำกิจกรรม และทดลองปฏิบัติอย่างเต็มที่ เด็กจะสามารถค้นหา บทบาทหน้าที่เพื่อให้อุบัติการณ์ของตนเองได้ดีขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยนี้ทำได้โดยการเอาใจใส่ของ ผู้ปกครอง บิดา มารดา และครู ผู้ซึ่งทำหน้าที่อบรมพฤติกรรมเด็กอย่างใกล้ชิด ช่วยให้คำปรึกษาในการปรับตัว ทั้งทางร่างกายและสังคม (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2563)

ดังนั้น การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในวัยนี้จึงมีความสำคัญที่ควรมุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างทัศนคติ และการสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การส่งเสริมนักเรียน ตามศักยภาพรายบุคคล การให้คำปรึกษา ฯลฯ ทั้งในเรื่องการปรับตัวทางเพศ และการส่งเสริมความเสมอภาค ทางเพศอย่างถูกต้อง ซึ่งการสื่อสารประเด็นดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของ องค์ประกอบการสื่อสารแต่ละองค์ประกอบด้วย ได้แก่ ผู้ส่งสาร (ครู) เนื้อหาสาร (ความรู้ และทัศนคติเรื่อง ความเสมอภาคทางเพศ) ช่องทางและสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร (รูปแบบและวิธีการสื่อสารของครู) และผู้รับสาร (นักเรียน) จากองค์ประกอบการสื่อสารดังกล่าว “ครู” มีความสำคัญมากเพราะเป็นผู้เริ่มต้นการสื่อสาร (พิชญพร ประคองใจ, 2558)

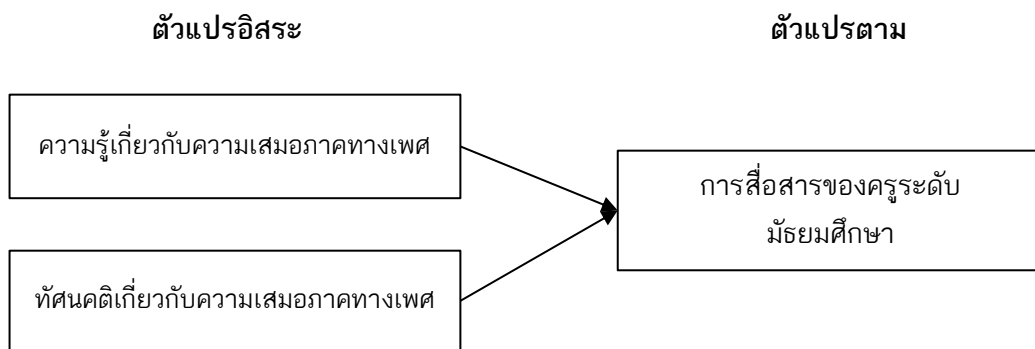
แม้ว่าครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศมากเพียงใด แต่จาก การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในประเด็น การส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาการสื่อสารระหว่างวัยรุ่นกับครอบครัว และ การศึกษาในครูส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเรื่องเพศวิถีศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง “การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์” โดยมีสมมติฐาน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของครู ระดับมัศึกษามีความสัมพันธ์กับรูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ และปัจจัย ด้านความรู้และทัศนคติในประเด็นความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัศึกษามีความสัมพันธ์กับรูปแบบ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารที่เกิดขึ้น ทั้งจากในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการสื่อสารในรูปแบบอื่นๆ ที่จะสามารถนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการสื่อสารเพื่อให้สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักในเรื่องความเสมอภาคทางเพศ สามารถแสดงบทบาททางเพศของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามพัฒนาการของช่วงวัยและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

2. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกระบวนการวิจัยดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ทั้ง 57 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 2,237 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ .05 (Yamane, 1973 อ้างถึงใน วัลลกลำพวย, 2551) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน เพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามคืนมาไม่ครบ หรือแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีกร้อยละ 20 ตามสูตรประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะหายไป (Lameshow, Hosmer, Klar and Lwanga, 1990 อ้างถึงใน จริญญา ลิมานนท์, 2550) ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวนครูของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการใช้วิธีเทียบบัญชีได้ตรงยงศ์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย คำถามปลายปิดและปลายเปิด (Close – Ended Questionnaires) โดยแบ่งรายละเอียดของแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน และประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับความรู้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ บทบาททางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558

ตอนที่ 3ทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ บทบาททางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558

ตอนที่ 4 การสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับการสื่อสารมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารแบบกลุ่ม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น เป็นแบบปลายเปิด (Open End Questionnaires)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการประสานงานกับโรงเรียนในสังกัด
- 2) ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงการกำหนดวัน เวลา และรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งกลับมายังผู้วิจัย
- 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนไปตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปจำแนกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

2.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) สถิติพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรและสร้างสมการพยากรณ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรความรู้และทัศนคติกับการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์

3. ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของครูระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.47 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 20.53 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.37 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 44.87 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 48.29 รองลงมา คือ สถานภาพสมรส ร้อยละ 45.63 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีบุตร ร้อยละ 55.30 รองลงมา คือ มีบุตร 1 คน ร้อยละ 22.05 ส่วนใหญ่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 19.19 รองลงมา คือ สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ร้อยละ 16.61 และน้อยที่สุด คือ สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้แก่ ตรีสิกและเกษตรกรรม ร้อยละ 2.58 อายุเฉลี่ยของครู เท่ากับ 38.95 ปี ด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.06 ปี โดยที่ครูที่อายุน้อยที่สุด คือ 22 ปี และมากที่สุด 58 ปี และมีประสบการณ์สอนเฉลี่ยเท่ากับ 13.10 ปี ด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.94 ปี

3.2 ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า

ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.11$, S.D.=1.23) โดยประเด็นที่ครูมีความรู้มากที่สุด คือ เพศกำเนิด (Sex) หมายถึง เพศที่ธรรมชาติให้มาแต่กำเนิด ถูกระบุไว้เมื่อแรกเกิด โดยข้อวัวยะเพศเป็นตัวกำหนด ($\bar{X}= 3.16$, S.D.=1.24) รองลงมา คือ หน่วยงานต่างๆ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พร้อมจัดทำแนวทางปฏิบัติป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=3.15$, S.D.=1.25) และประเด็นที่ครูให้ความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ หน่วยงาน/สถาบันการศึกษา ไม่ควรออกประกาศระเบียบ กำหนดแนวปฏิบัติใดๆ เกี่ยวกับการแต่งกายของบุคลากร นักศึกษา อันเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ($\bar{X}=2.90$, S.D.=1.17)

3.3 ทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า

ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.83$, S.D.=0.39) โดยประเด็นที่ครูมีทัศนคติมากที่สุด คือ ทั้งลูกชายและลูกสาวควรมีความเท่าเทียมในสิทธิ หน้าที่ โอกาสทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.53) รองลงมา คือ การทำงานบ้านเป็นหน้าที่ของทุกคนในบ้าน ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.64) และประเด็นที่ครูมีทัศนคติน้อยที่สุด คือ สามเณรไม่ควรให้ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน เพราะจะได้มีเวลาดูแลครอบครัว ($\bar{X}=1.55$, S.D.=0.78)

3.4 การสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า

ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.94$, S.D.=0.82) โดยประเด็นที่ครูมีการสื่อสารมากที่สุด คือ การนำประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศมาสอดแทรกในการเรียนการสอน เพราะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การท้องไม่พร้อม และการกลั่นแกล้งกัน เป็นต้น ($\bar{X}=3.30$, S.D.=0.92) รองลงมา คือ แสดงให้นักเรียนเห็นว่าครูได้ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมทางเพศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยไม่ใช่เกณฑ์เรื่องเพศมากำหนดในการแบ่งกลุ่มงาน ($\bar{X}=3.28$, S.D.=0.95) และประเด็นที่ครูมีการสื่อสารน้อยที่สุด คือ การรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมทางเพศจากนักเรียนกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศมากกว่าเพศหญิง-ชาย ($\bar{X}=2.31$, S.D.=1.00)

3.5 การทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม พบว่า

1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครู เท่ากับ 0.856 ค่า Sig เท่ากับ .000 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลักไปรับสมมติฐานรองนั่นคือ ความรู้ด้านความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครู เท่ากับ 0.251 ค่า Sig เท่ากับ .000 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลักไปรับสมมติฐานรองนั่นคือ ทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากค่าสหสัมพันธ์ข้างต้นระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสอง คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับตัวแปรตาม คือ การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น สามารถสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา โดยพบว่า ค่า F เท่ากับ 381.399 ค่า Sig เท่ากับ .000 มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญของการทดสอบ คือ .05 ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานหลักไปรับสมมติฐานรองนั่นคือความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศสามารถร่วมกันทำนายการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา โดยค่า R เท่ากับ 0.864 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ และการสื่อสารของครู มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่า R square = 0.746 หมายความว่า ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศสามารถร่วมกันพยากรณ์การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 74.60 ที่เหลือ ร้อยละ 25.40 มาจากปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ศึกษา

ดังนั้น สมการในการพยากรณ์การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา คือ

$$\widehat{Commu} = 0.513 + 0.560Khown + 0.241Attitude$$

จากสมการข้างต้นหมายความว่า ถ้าคะแนนความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น 0.560 คะแนน และถ้าคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น 0.241

คะแนน ซึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ

4. สรุปผลและอภิปรายผล

4.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.47 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.37 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 48.29 ไม่มีบุตร ร้อยละ 55.30 สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 19.19 และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 38.95 ปี

2) ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า ประเด็นที่ครูมีความรู้มากที่สุด คือ เพศกำเนิด หมายถึง เพศที่ธรรมชาติให้มาแต่กำเนิด ถูกระบุไว้เมื่อแรกเกิด โดยไข้อย่างเพศเป็นตัวกำหนด

3) ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า ประเด็นที่ครูมีทัศนคติมากที่สุด คือ ทั้งลูกชายและลูกสาวควรมีความเท่าเทียมในสิทธิ หน้าที่ โอกาสทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม

4) ผลการวิเคราะห์การสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ พบว่า ประเด็นที่ครูมีการสื่อสารมากที่สุด คือ การนำประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศมาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพราะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การท้องไม่พร้อม และการกลั่นแกล้งกัน เป็นต้น

5) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสอง คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับตัวแปรตาม คือ การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญ .01

5.2) การทดสอบการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศและการสื่อสารของครู มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่า R square = 0.746 หมายความว่า ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศสามารถร่วมกันพยากรณ์การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 74.60 ที่เหลือ ร้อยละ 25.40 มาจากปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ศึกษา และเมื่อนำสมการในการพยากรณ์การสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า ถ้าคะแนนความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น 0.560 คะแนน และถ้าคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น 0.241 คะแนน ซึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ

4.2 อภิปรายผล

การศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศที่มีผลต่อการสื่อสารของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ สามารถอภิปรายผลจากกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

จากการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสอง คือ ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศกับการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01 และเมื่อทดสอบการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน ยังพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดการเรียนการสอนของครูนั้น “ความรู้” หรือ “สาร (Message)” เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนหรือกระบวนการสื่อสาร การสื่อสารจะบรรลุวัตถุประสงค์ หรือประสบความสำเร็จเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพขององค์ประกอบการสื่อสาร ได้แก่ ครูหรือผู้ส่งสาร (Sender) ความรู้หรือสาร (Message) วิธีการสอนหรือช่องทางการสื่อสาร (Channel) และนักเรียนหรือผู้รับสาร (Receiver) สอดคล้องกับแนวคิดของชนิษฐา จิตชินะกุล (2557) ที่ระบุว่า ผู้ส่งสารควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะสื่อสาร เพราะจะช่วยให้การสื่อสารบรรลุผลสำเร็จได้ หากผู้ส่งสารขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะสื่อสาร ย่อมทำให้ประสิทธิภาพการสื่อสารลดน้อยลง ซึ่งวัชร หิรัญพันธ์ และจิราพร ประสารการ (2564) ยังกล่าวอีกว่า ความรู้ความสามารถของผู้ส่งสารมีความสำคัญอย่างมากในโลกของสื่อดิจิทัล โดยผู้ส่งสารสามารถนำความรู้ของตนเองมาช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ด้วยการสร้างรูปแบบเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ให้ผู้อื่นมีอารมณ์ร่วมว่าสิ่งที่รับรู้มันเป็นปัญหาที่พวกเขาได้รับร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภนิศาน โยบายสาธารณสุข (2559) ที่พบว่า ครูที่ได้รับการอบรมเรื่องเพศวิถีศึกษาสามารถสอนเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทบาทชายหญิง เพศสภาวะ พัฒนาการทางเพศ สุขภาวะทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ สิทธิทางเพศ และความเป็นพลเมือง ความรุนแรง ตัวตน และความสัมพันธ์ ได้ครอบคลุมมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาศมรรถนะการสอนเพศวิถีศึกษา และทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษา และการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา และทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยครอบคลุมถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาวะทางเพศ มิติทางสังคม และวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลาย และความเสมอภาคทางเพศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชุนิภา เป็ดโลกนิมิต และคณะ (2565) ที่ระบุว่า ข้าราชการ หรือบุคลากรที่มีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายด้านความเท่าเทียมทางเพศของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เป็นอย่างดี จะสามารถช่วยขับเคลื่อนนโยบาย และช่วยสร้างการสื่อสารระหว่างองค์กรกับภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การสื่อสารเรื่องนโยบายด้านความเท่าเทียมทางเพศมีความเข้าใจที่ตรงกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษานับเดียวกันนี้ในประเด็นการสื่อสารเกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศของครูระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ที่พบว่า ส่วนใหญ่ครูมีการนำประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศมาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การท้องไม่พร้อม และการกลั่นแกล้งกัน ฯลฯ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการสื่อสารจะเห็นได้ว่า

ครูใช้รูปแบบการสื่อสารโดยให้ความสำคัญกับ “สาร (Message) และช่องทาง หรือวิธีการสื่อสาร (Channel)” ซึ่งในที่นี้ สาร คือ ประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศ และช่องทาง หรือวิธีการสื่อสาร คือ การสอดแทรกเนื้อหาไปในกิจกรรมการเรียนการสอนนั่นเอง ทั้งนี้การที่ครูนำเนื้อหาเรื่องความเสมอภาคทางเพศมาสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ถือเป็น การสร้างบริบทการสื่อสารที่สามารถดึงความสนใจของนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การอภิปราย หรือการแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข (2559) ที่ได้ศึกษาวิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษา โดยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีวิธีการสอนแบบบรรยาย รองลงมาคือ มีวิธีการสอนแบบกิจกรรม เช่น การอภิปรายในชั้นเรียน การระดมความคิดเห็น และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ฯลฯ และสอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา แก้วเทพ อ่างถึงในจินชฎา จิตแสง (2563) ที่กล่าวว่า บริบทแวดล้อมช่วยกำหนดประเด็นการสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีความต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุประสงค์การสื่อสาร ไม่ว่าจะบุคคลจะสื่อสาร หรือปฏิสัมพันธ์กันภายใต้บริบทแวดล้อมใดๆ บริบทแวดล้อมจากการสื่อสารจะช่วยเชื่อมโยงการสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีความสมบูรณ์ สามารถเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในกรณีบริบทการสื่อสารด้านการเรียนการสอน ผู้สอนจะคาดหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน ดังนั้นบริบทการสื่อสารจะช่วยเชื่อมต่อให้การสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความต่อเนื่อง และสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนการสอนได้ดี ดังนั้นหากมีการสอดแทรกประเด็นเรื่องความเสมอภาคทางเพศในการเรียนการสอนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีโอกาสที่นักเรียนจะให้ความสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัชรวิ หิรัญพันธุ์ และจิราพร ประสารการ (2564) ที่ได้อธิบายว่า เด็กนักเรียนช่วงกลุ่มวัย 15-20 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคน Generation Z ที่ให้ความสนใจกับเรื่องความเท่าเทียมทางเพศมากที่สุด จะมีความกล้าที่จะเรียนรู้นอกห้องเรียน กล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกล้าแสดงความคิดเห็นเรื่องความเท่าเทียมทางเพศเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยได้รับคำแนะนำและการให้คำปรึกษาลอดระยะเวลาในการทำงานวิจัยจาก รศ.ดร.จักรกฤษณ์ พิญาพงษ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านที่ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงด้วยดี

6. เอกสารอ้างอิง

กรกิต ชุ่มกรานต์ และคณะ. (2560). *การสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่สตรีและเด็กหญิง (Gender Equality)*.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2557). *หลักการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ชนิษฐา จิตแสง. (2563). *การสื่อสารระหว่างบุคคล: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จริยา ลิมานันท์. (2550). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติบทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนเขต 9. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล เวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- จิตราภรณ์ วันสพวงศ์ และปิยะวรรณ แก้วศรี. (2563). *รายงานการศึกษา การทบทวนความก้าวหน้า ของการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).*
- ประกายรัตน์ ภัทรธิดิ. (2560). “แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.*
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, (2563). *จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พิชญพร ประคองใจ. (2558). *หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พิมพ์ฉัตร รสสุธรรม. (2565). การส่งเสริมความเสมอภาค หญิงชายในมุมมองของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย. *วารสาร มจร.การพัฒนาสังคม. 7(1), 220-231.*
- ชุนิภา เปิดโลกนิมิต, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ และบุญทัน ดอกโธสง. (2565). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ การขับเคลื่อนนโยบายด้านความเท่าเทียมทางเพศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 11(4), 28-39.*
- ชีรา ทองกระจาย. (2562). “ความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก. สืบค้นจาก URL: <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/82427-8.pdf>*
- วัชร หิรัญพันธุ์ และจิราพร ประสารการ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเพื่อแสดงความเท่าเทียมของพลังพลเมืองดิจิทัลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์. 15(1), 161-187.*
- วัลลภ ลำพาย. (2551). *เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข. (2559). *การวิจัยเพื่อทบทวนการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา (Sexuality Education) ในสถานศึกษาไทย. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. (2563). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาปีการศึกษา 2563. สืบค้นจาก URL: https://www.sec-plkutt.go.th/plan63/ict39_2563.pdf*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูสอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก URL: http://nites.dataonweb.info/admin/upload/cnt_1578385028.pdf*
- สิตานันท์ ศรีใจวงศ์ และคณะ. (2562). เพศวิถีศึกษาและทัศนคติสองมาตรฐานทางเพศของครูต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์. 11(2), 91-102.*
- องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน ประจำประเทศไทย. (2563). *ความเท่าเทียมทางเพศ. สืบค้นจาก URL: <https://www.thai-german-cooperation.info/th/gender-equality/>*

ผู้เขียน

อาจารย์อุษณีย์ มากประยูร

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

การศึกษา:

ปริญญาตรี ศศบ.นิเทศศาสตร์

ปริญญาโท ศศ.ม.นิเทศศาสตร์

อาจารย์จกภพ พาณิช

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

การศึกษา:

ปริญญาตรี ศศบ.ออกแบบนิเทศศิลป์

ปริญญาโท ศศ.ม.นิเทศศาสตร์